

Nr 55.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående ersättande av vissa förskottsvis utgivna medel för anskaffande av flygmateriel m. m.; given Stockholms slott den 18 februari 1916.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvärsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att till gäldande av vissa i statsrådsprotokollet omförmälda, för anskaffande av flygmateriel m. m. förskottsvis utgivna medel må, till den del dessa förskott icke ersatts från Björkquistska fonden för grundandet av en luftflotta, tagas i anspråk dels från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar ett belopp av 14,590 kronor 94 öre, dels ock från femte huvudtitelns allmänna besparingar ett belopp av 12,097 kronor 91 öre.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

B. B. E. Mörcke.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 18 februari 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Efter gemensam beredning inom lant- och sjöförsvarsdepartementen yttrade chefen för förstnämnda departement, statsrådet Mörcke, följande:

»Genom brev den 4 juni 1913 uppdrog Kungl. Maj:t åt en kommission, bestående av fyra i kommandoväg utsedda officerare från armén och marinen, att med ledning av uppgjorda kostnadsberäkningar verkställa inköp och anskaffningar av flygmateriel för en sammanlagd kostnad av högst 145,700 kronor. I samband därmed medgav Kungl. Maj:t, att kommissionens medlemmar finge företaga för uppdragets utförande erforderliga resor samt därvid uppbära för resor inom riket rese- och traktamentsersättning enligt gällande resereglemente samt för resor och vistelse utomlands dagtraktamente och reseersättning enligt räkningar,

som av generalkrigskommissarien godkändes. Slutligen anbefalldes Kungl. Maj:t arméförvaltningens civila departement att av omhänderhavande medel mot behörig redovisning tillhandahålla kommissionen för fullgörandet av dess uppdrag erforderliga medel intill ett belopp av 145,700 kronor samt att till kommissionens medlemmar utanordna dem tillkommande rese- och traktamentsersättning; och skulle samtliga härav föranledda kostnader framdeles hos Kungl. Maj:t anmälas till ersättande, de för inköp av flygmateriel m. m. uppkommande från Björkquistiska fonden för grundandet av en luftflotta och övriga kostnader från andra statsmedel.

Sedan genom generalorder den 6 juni 1913 utsetts medlemmar av armén för nämnda kommission samt dessa anbefallts att för verkställande av det dem givna uppdraget samråda med dåvarande militärattachén vid Kungl. Maj:ts beskickning i Paris, kaptenen K. A. B. Amundson, medgav Kungl. Maj:t genom brev den 20 juni 1913, att åt Amundson finge för de resor, som kommissionen funne honom på grund av ovannämnda generalorder böra företaga, utgå dagtraktamente och reseersättning enligt räkningar, som av generalkrigskommissarien godkändes, samt att härav föranledda kostnader finge av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles hos Kungl. Maj:t anmälas till ersättande.

Sedan avtal träffats om leverans av de för marinen avsedda hydroaeroplanen, hemställde kommissionen, att löjtnanten vid flottan N. R. Werner samt två underofficerare eller underofficerskorpraler av maskinavdelningen vid flottans station i Stockholm måtte ställas till kommissionens förfogande för att vid tillverkningsorten kontrollera, inflyga och besiktiga de inköpta hydroaeroplanen.

Genom brev den 4 juli 1913 förklarade Kungl. Maj:t, att sedan avtal i vederbörlig ordning av kommissionen träffats om leverans av de för marinen avsedda hydroaeroplanen, för oförmälda ändamål skulle beordras dels i kommandoväg en officer vid flottan och dels av stationsbefälhavaren vid flottans station i Stockholm två underofficerare eller underofficerskorpraler av maskinavdelningen vid stationen. Härjämte föreskrev Kungl. Maj:t, att till de sålunda beordrade skulle för uppdragets fullgörande utgå rese- och traktamentsersättning efter samma grunder, som bestämts i brevet den 4 juni 1913, att av arméförvaltningens civila departement till dem utanordnas; och skulle på grund härav utanordnade belopp av civila departementet framdeles hos Kungl.

Maj:t anmälas till ersättande i den ordning, som föreskrevs i brevet den 4 juni 1913.

Sedermera hemställde kommissionen, att en officer och en underofficer eller manskap från armén måtte ställas till kommissionens förfogande för att biträda vid kontrollering av den flygmaskin, som av kommissionen beställts hos firman Henri & Maurice Farman i Billancourt, samt utbildas i flygmaskinens handhavande och vård.

Genom brev den 1 augusti 1913 förklarade Kungl. Maj:t, att för angivna ändamål skulle beordras en officer samt en underofficer eller manskap vid armén, samt föreskrev, att till de sålunda beordrade skulle för uppdragets fullgörande utgå rese- och traktamentsersättning efter samma grunder, som bestämts i oförmälda brev den 4 juni 1913, att av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande från andra statsmedel än Björkquistska fonden.

Med anledning av en utav cheferna för generalstaben och marin-staben därom gjord framställning förordnade Kungl. Maj:t genom brev den 18 juli 1913, att arméförvaltningens fortifikationsdepartement skulle för en kostnad av högst 19,000 kronor i enlighet med ingiven beräkning och å plats, som Kungl. Maj:t ville framdeles bestämma, låta uppföra hangarer och förrådsbyggnad för förvaring av arméns flygmateriel, ävensom att arméförvaltningens civila departement skulle av omhänderhavande medel förskjuta härför erforderligt belopp, högst 19,000 kronor, för att sedermera hos Kungl. Maj:t anmälas till ersättande från Björkquistska fonden för grundandet av en luftflotta.

I en den 11 oktober 1913 dagtecknad underdånig skrift erbjöd sedermera Skandinaviska aviatikaktiebolaget i likvidation, med bifogande av inventarieförteckning över den bolaget tillhöriga uppställning av flygmaskiner, hangarer och tillbehör, som haft sin senaste användning vid flygskolan å Malmslätt, svenska staten att för ett pris av tillhoppa 25,000 kronor inköpa den i nämnda förteckning upptagna flygmaterielen m. m.

Sedan arméförvaltningens fortifikationsdepartement, med överlämnande av värderingsinstrument över bolagets flygmateriel m. m. å Malmslätt, i avgivet utlåtande hemställt, att den i nämnda instrument upptagna flygmaterielen m. m., med undantag av ett hydroaeroplan jämte tillhörande reservdelar, måtte för lantförsvarets räkning inköpas för ett pris av 9,500 kronor, medgav Kungl. Maj:t genom brev den 5 december 1913, att för ifrågavarande ändamål finge utbetalas högst 9,500 kronor, av vilket

belopp 2,800 kronor, utgörande priset för två hangarer, skulle utgå från de genom ovanberörda brev den 18 juli 1913 anvisade medel samt 6,700 kronor av arméförvaltningens civila departement förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.

Uti underdånig skrivelse den 15 juni 1915 har nu *arméförvaltningens civila departement* anmält, att departementet försträckningsvis utgivit:

på grund av brevet den 4 juni 1913 för inköp av luftfartyg för armén 53,430 kronor 58 öre, för inköp av luftfartyg för marinen 91,484 kronor 59 öre, i rese- och traktamentsersättning åt den enligt nämnda brev tillsatta kommissionens medlemmar från armén 4,684 kronor 32 öre samt i dylik ersättning åt kommissionens medlemmar från marinen 6,271 kronor 55 öre;

på grund av brevet den 20 juni 1913 i ersättning till kaptenen Amundson 611 kronor 8 öre,

på grund av brevet den 4 juli 1913 till personal ur marinen 5,826 kronor 36 öre;

på grund av brevet den 1 augusti 1913 till personal ur armén 2,595 kronor 54 öre;

på grund av brevet den 18 juli 1913 16,200 kronor; samt

på grund av brevet den 5 december 1913 9,500 kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts, har departementet hemställt, att utav de av departementet förskjutna beloppen måtte ersättas (53,430 kronor 58 öre + 91,484 kronor 59 öre + 16,200 kronor + 2,800 kronor =) 163,915 kronor 17 öre från Björkquistska fonden samt (4,684 kronor 32 öre + 611 kronor 8 öre + 2,595 kronor 54 öre + 6,700 kronor =) 14,590 kronor 94 öre från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar. Härjämte har departementet hemställt, att departementet måtte från medel under femte huvudtiteln beredas ersättning för övriga förskjutna belopp med (6,271 kronor 55 öre + 5,826 kronor 36 öre =) 12,097 kronor 91 öre.

Uti infortrat underdånigt utlåtande av den 7 augusti 1915 har *marinförvaltningen* hemställt, att utgifterna för rese- och traktamentskostnader för medlemmar från marinen i den genom brevet den 4 juni 1913 tillsatta kommissionen samt för kostnader för den personal tillhörande marinen, vilken jämlikt brevet den 4 juli 1913 ställts till kommissionens förfogande, tillhoppa 12,097 kronor 91 öre, måtte få ersättas arméförvaltningens civila departement från femte huvudtitelns allmänna besparingar.

Genom brev den 23 september 1915 anbefallde Kungl. Maj:t statskontoret att från Björkquistska fonden för grundandet av en luftflotta

Departements-
chefen.

utbetala ovan omförmälda, för anskaffande av flygmateriel och uppförande av hangarer m. m. av arméförvaltningens civila departement förskottsvis utgiva belopp, 163,915 kronor 17 öre. Då jag icke har något att erinra mot myndigheternas förslag till tackande av övriga ifrågakarande förskott, uppgående för arméns del till 14,590 kronor 94 öre och för marinens del till 12,097 kronor 91 öre, får jag hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att till gäldande av förenämnda, för anskaffande av flygmateriel m. m. förskottsvis utgivna medel må, till den del dessa förskott icke ersatts från Björkquistska fonden för grundandet av en luftflotta, tagas i anspråk dels från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar ett belopp av 14,590 kronor 94 öre, dels ock från femte huvudtitelns allmänna besparingar ett belopp av 12,097 kronor 91 öre.»

Till denna departementschefens, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Erik von Horn.